

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 394/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť J. T., zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. IV/4 GPt 51/14 z 28. mája 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júna 2014 doručená sťažnosť J. T., (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) sp. zn. IV/4 GPt 51/14 z 28. mája 2014 (ďalej len „napadnutý prípis“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala trestné oznámenie o skutočnostiach svedčiacich o podozrení, že bola fyzicky a psychicky týraná svojím bývalým priateľom. Na základe jej trestného oznámenia bolo začaté trestné stíhanie vo veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. V predmetnej trestnej veci však nedošlo k vzneseniu obvinenia a uznesením vyšetrovateľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice ČVS: ORP 2849/2 OVK KE-2012 z 28. marca 2013 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľky“) bolo trestné stíhanie podľa ustanovenia § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavené, t. j. z dôvodu, že „... je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie“.

Uznesenie vyšetrovateľky napadla sťažovateľka sťažnosťou, o ktorej rozhodla Okresná prokuratúra Košice II (ďalej len „okresná prokuratúra“) uznesením sp. zn. 4 Pv 850/12 z 21. mája 2013 (ďalej len „uznesenie okresnej prokuratúry“) tak, že ju ako nedôvodnú zamietla. V označenom uznesení okresnej prokuratúry sa okrem iného uvádza:

«Vyšetrovateľka vykonala rozsiahle dokazovanie, vypočula poškodenú, svedkov, bola pribratá znalkyňa z odboru psychológie.

Poškodená J. T. podrobne vypovedala k spolužitiu s pánom K. Problémy nastali v apríli 2008, kedy dal výpoveď v práci. Ona ho živila. Začal ju slovne napádať, nadával jej. V lete 2009 sa k psychickému násiliu pridalo fyzické, stále ju za všetko kritizoval. Zničil jej všetko šatstvo tak, že ho vyhádzal zo skrine a obliat červeným vínom. Vtedy ju aj chytil za hrdlo až mala na ňom červené fľaky ale u lekára nebola, lebo sa bála. Vždy, keď mu v niečom odporovala, tak ju chytil za hrdlo a ťahal ju za vlasy

Svedkyňa J. K. matka podozrivého M. K. k veci uviedla, že jej syn sa k poškodenej J. T. stále pekne správal. Nikdy medzi nimi nebol problém. Vie o tom, že syn sa s ňou chcel viackrát rozísť. Jej syn ju fyzicky nikdy nenapadol. Poškodená im vykrikovala, že ich syna dostane do basy.

Svedok J. K. vypovedal zhodne ako svedkyňa J. K.

Svedok M. K. uviedol, že s poškodenou J. T. žil od roku 2008 normálnym spôsobom v spoločnej domácnosti s jej synom V. On jej nikdy fyzicky neublížil ani ju psychicky netýral. Hádali sa len občas, a to len kvôli tomu, lebo skoro nikdy neupratovala a nevarila.

Rozišiel sa s ňou potom ako sa strašne opila na Silvestra 2011. Neskôr ho uprosila, aby sa k nej vrátil a aby mali dieťa. Išla na umelé oplodnenie. Nikdy ju neškrtil ani neťahal za vlasy a ani jej nepoškodil žiadne veci.

Svedok V. T. – syn poškodenej vypovedal, že žil s mamou a pánom K. v spoločnej domácnosti asi 1 rok, nikdy nebol svedkom že by sa hádali, že by ju pán K. terorizoval, alebo ju fyzicky napadol.

Svedkyne A. D. a A. I. k veci uviedli, že pred nimi sa pán K. správal k J. T. normálne, nikdy nevideli, že by medzi nimi boli nezhody. Bola však v strese, keď ju pán K. volal. Raz im povedala, že ju pán K. soutil.

Znalkyňa E. K. (odvetvie psychológia) v závere znaleckého posudku uviedla, že poškodená J. T. fabuluje /zavádzajúco vymýšľa/, promptne, presvedčivo, rýchlo a výrazne podceňuje adresátov týchto textov, teda orgány činné v trestnom konaní. V jej osobnosti boli zdiagnostikované aj rizikové markery psychopatie a sociopatie. Rovnako u nej nebola zdiagnostikovaná odchýlka nasvedčujúca tomu, že môže trpieť psychiatrickou poruchou, prípadne inou indikáciou pre zníženie jej rozpoznávacích schopností. Je plne zodpovedná za svoje výroky, konanie a správanie. Má výrazný sklon sa štylizovať. Diagnostikované L /Lži/ skóre je u poškodenej štatisticky významné, vysoké. Nasledujúca reprodukcia deja nepresná v detailoch, časovej chronológii, časových sekvenciách, neautentická. U poškodenej bol zaznamenaný vysoký sklon k fabuláciám, lživosti a skresľovaniu skutočností, Poškodená skutočne prežité neviero hodne a nepresne interpretuje, dopĺňa vykonfabulovaným /účelovo vymysleným/. Má zdiagnostikovaný výrazný sklon zveličovať, dramatizovať a tiež potrebu pomsty. Nie je schopná objektívne a pravdivo popísať okolnosti „udalost“, ktorá je predmetom trestného konania. U poškodenej J. T. neboli zaznamenané symptómy PTSD, týrania fyzického – psychického ani sexuálneho, tak ako sú definované v medzinárodných právnych a politických dokumentoch. Syndróm týranej osoby nie je možné na základe znaleckého vyšetrenia a celkového psychického stavu v čase vyšetrenia u poškodenej J. T. potvrdiť. Nevierohodnosť výpovede poškodenej je preukázaná aj tým, že vo svojej výpovedi zo dňa 23. 01. 2013 uviedla, že začal otravovať formou SMS, telefonátmi a emailom jej nadriadenú, že mu vykradla byt a keďže vedel príliš veľa interných vecí z jej práce, všetko použil, osočoval ju a ohováral, preto sa slušne s nadriadeným dohodla a odišla preč. Avšak opak potvrdzuje samotný zamestnávateľ, ktorý s poškodenou rozviazal

pracovný pomer pre neplnenie si pracovných povinností, nenavštevovanie lekární, hromadenie sa sťažností z lekární, neriešenie kompenzácií a motivácií pre lekárne a vymyslené PN. Zároveň vyvrátil je tvrdenie o tom, že svedok M. K. kontaktoval jej nadriadenú za účelom osočovania a ohovárania poškodenej, ba naopak kontaktoval ju za účelom manipulácie s výrobkami nájdenými v RD v S., o čom aj svedčí emailová korešpondencia medzi svedkom M. K. a V. L., priamou nadriadenou poškodenej J. T.

V osobnom profile svedka M. K. neboli zaznamenané prejavy osobnej, presadzujúcej sa vitality, hostility, ani tendencie k agresívnym a manipulatívnym reakciám. Osobnostne ide o výkonový typ, s intelektovou orienáciou a dobrou reguláciou správania. Benígna agresivita je u M. K. v norme, malígna symptomatológia pre agresivitu nie je u neho zdiagnostikovaná, je neprítomná. Diagnostikovaním agresivity bola rovnako neprítomná heteroagresia /proti okoliu/ ani autoagresia /agresia voči sebe samotnému/. Jeho osobnosť je koherentná, bez patologických zmien a symptomatológie. L /Lží/ skóre je u svedka M. K. nevýrazné, nízke, vyšetrením neboli zaznamenané cielené tendenčné odpovede, v kontexte korešpondujúcom s predmetom vyšetrovania. Jeho výpovede sú z hľadiska psychologického hodnoverné a použiteľné v trestnom konaní. Je schopný objektívne a pravdivo popísať okolnosti „udalosť“, ktorá je predmetom trestného konania.

Po zhodnotení všetkých vyššie uvedených dôkazov jednotlivo i v ich vzájomnom súhrne som dospela k záveru, že konanie podozrivého nenapĺňa znaky zločinu týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona.».

Dňa 27. augusta 2013 podala sťažovateľka podnet na preskúmanie postupu okresnej prokuratúry, ktorý bol pripisom Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) sp. zn. 1/1 KPt 592/13 z 24. októbra 2013 (ďalej len „pripis krajskej prokuratúry“) odložený ako nedôvodný. V označenom pripise krajskej prokuratúry sa okrem iného uvádza:

„Z výsledkov vykonaného vyšetrovania a z hodnotenia jednotlivých dôkazov bolo nepochybne preukázané, že sa nestal skutok, pre ktorý bolo vedené trestné stíhanie.

Uvedené konštatovanie vyplynulo z nasledujúcich dôkazov. Okrem výpovede podozrivého M. K., ktorý poprel spáchanie skutku a svedkov J. K., J. K., V. T., ktorí neboli svedkami psychického či fyzického týrania poškodenej ani od nikoho nepočuli, že by malo

dôjsť k takému konaniu, rozhodujúcim dôkazom sú závery znaleckého posudku z odboru psychológie. Znalkyňa E. K. konštatovala, že u poškodenej zaznamenala vysoký sklon k fabuláciám, lživosti a skresľovaniu skutočností. Na základe výsledkov vyšetrovania pamäťovej funkcie, všeobecnej a špecifickej hodnovernosti, intelektu, jej osobnostného profilu, osobnostných charakteristík je jej výpoveď z hľadiska psychologického nehodnoverná a nepoužiteľná v trestnom konaní.

Svedkyne A. I. a A. D., ktoré podľa podnetu by mali potvrdiť psychické a fyzické týranie poškodenej, zhodne vypovedali, že nikdy neboli očitými svedkami nezhôd medzi J. T. a M. K. O tom, ako sa tento mal chovať k poškodenej, vedia iba z jej rozprávania. Iba prvá z uvedených svedkýň uviedla, že raz počula z mobilného telefónu ako K. kričal na poškodenú.“

Následne sa sťažovateľka opakovaným podnetom domáhala preskúmania zákonnosti postupu krajskej prokuratúry pri vybavovaní jej podnetu, ktorý vybavila generálna prokuratúra napadnutým prípisom, v ktorom sa okrem iného uvádza:

«Už v liste z 25. októbra 2013, ktorým bolo v podstate vyhovené Vášmu návrhu na vykonanie ďalších potrebných dôkazov, Vám bolo oznámené, že tunajšia prokuratúra preskúmala dôvodnosť vznesenia obvinenia J. T. pre prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s trestným činom krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona. Tento bol ako vyhodnotený ako nedôvodný (list z 20. septembra 2013 č. k. IV Pz 206/13-10).

Z Vášho podania a dodatočne vyžiadaných podkladov vyplýva, že na J. T. bola dňa 21. marca 2014 podaná obžaloba pre prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona. Okresný súd Košice I predmetnú obžalobu prijal a riadne o nej koná (termín hlavného pojednávania je vytýčený na deň 18. júna 2014.

Vzhľadom na uvedený procesný stav sú možnosti prokuratúry pri disponovaní so žalobou výrazne limitované, osobitne zo strany generálnej prokuratúry.

V prvom rade si dovoľujem poukázať na aktuálny právny rámec upravujúci vnútorné vzťahy medzi jednotlivými stupňami prokuratúry. Posledná novela zákona o prokuratúre (č. 220/2011 Z. z.) sledovala výslovne obmedzenie „usmerňovacej“ činnosti nadriadenej prokuratúry a to zavedením tzv. zákazu negatívnych pokynov (§ 6 ods. 8 zákona

o prokuratúre). Jej cieľom bolo poskytnúť širšie záruky procesnej samostatnosti prokurátorov nižších stupňov prokuratúry. Zákaz sa týka aj vydávania pokynov na nepodanie obžaloby. O to viac to platí v situácii, ak posudzovaná vec je v štádiu súdneho konania, v ktorom súd môže naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia a nedostatky z predchádzajúceho konania. Podaním obžaloby totiž nebol trestný proces ukončený, len došlo k zmene postavenia prokurátora (stal sa stranou v trestnom konaní) a k zmene orgánu rozhodujúce o merite veci. Jediným legitímnym orgánom oprávneným vyhodnotiť úplnosť a zákonnosť dokazovania prípravného konania, opodstatnenosť obžaloby a rozhodnúť o nej na základe dôkazov pred ním vykonaných, sa stal súd. Prioritne súd je zodpovedný za priebeh a výsledok trestného konania v tomto štádiu. Zákonnosť a dôvodnosť svojho rozhodnutia môže oprieť aj o dôkazy vykonané zo svojej vlastnej iniciatívy (§ 2 ods. 11 Trestného poriadku) alebo aj na návrh obvinenej.

Uvedené premisy uvádzam z toho dôvodu, že v súčasnosti „obnovenie“ trestného konania vo veci týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona ukončeného zastavením trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku z 28. marca 2013 by bolo kontraproduktívne. Obžaloba prvostupňovej prokuratúry sa opiera práve o jeho výsledky a bolo by neefektívne a nelogické, aby prebiehalo súčasne konanie takmer identickej povahy v konaní pred súdom a pred vyšetrovateľom. Viedlo by to k duplicite trestných konaní a k nerešpektovaniu postavenia súdnej moci.

Vzhľadom k tomu považujem za prvoradé vykonať dokazovanie v súdnom procese a vyčkať na jeho meritórne rozhodnutie. Až následne bude možné zaujať objektívne stanovisko v predmetnej trestnej veci (podozrenie z domáceho násilia). Za súčasného stavu je tak pokračovanie vo veci trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona predčasné.»

Z citovaného možno vyvodit', že po právoplatnom zastavení trestného stíhania vo veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podal bývalý priateľ sťažovateľky trestné oznámenie na sťažovateľku, na základe ktorého bola obvinená zo spáchania prečinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť tým, že úmyselne obvinila

bývalého priateľa zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a v trestnom konaní uviedla nepravdu o okolnosti, ktorá mala podstatný význam pre rozhodnutie. Následne podala okresná prokuratúra na sťažovateľku obžalobu pre prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona, o ktorej rozhodol Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) trestným rozkazom sp. zn. 6 T 16/2014 z 31. marca 2014, ktorým sťažovateľku uznal vinnou zo spáchania prečinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľka podala proti trestnému rozkazu odpor.

Sťažovateľka zastáva názor, že generálna prokuratúra napadnutým prípisom vecne nevybavila jej opakovaný podnet, keďže v ňom nezaujala stanovisko k jej námietkam (nevykonanie výsluchov navrhovaných svedkov – G., Z., Z., T., nesprávne vyhodnotenie výpovedí svedkýň D. a I., nezohľadnenie výpovedí svedkov G., I., T. v prospech sťažovateľky učiných v trestnom konaní vedenom proti sťažovateľke vo veci prečinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona). Takýto postup generálnej prokuratúry považuje sťažovateľka za nezákonný, pričom v tejto súvislosti poukazuje na ustanovenia § 31 až § 36 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), ako aj na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 232/08 z 2. októbra 2008, v ktorého odôvodnení sa okrem iného uvádza:

„Možno urobiť záver, že v konečnom dôsledku z pohľadu sťažovateľa došlo k odopretiu spravodlivosti (denegationis iustitiae). Stalo sa tak jednak tým, že sťažovateľovi bolo odopreté právo na meritórne preskúmanie vecnej správnosti uznesenia polície zo 4. mája 2007 v rámci konania o sťažnosti postupom podľa Trestného poriadku, ale aj tým, že mu bolo odopreté právo na vecné vybavenie jeho podania z 10. januára 2008 generálnou prokuratúrou v rámci inštitútu opakovaného podnetu postupom podľa zákona o prokuratúre.“

Sťažovateľka tvrdí, že jej bolo odopreté právo na vecné vybavenie jej opakovaného podnetu na najvyššom stupni hierarchickej sústavy orgánov prokuratúry, čím došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o jej sťažnosti nálezom takto:

„Právo sťažovateľky domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR bolo upovedomením Generálnej prokuratúry SR sp. zn. IV/4 GPt 51/14/1000-7 zo dňa 28. 5. 2014 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Generálnej prokuratúre SR pokračovať v porušovaní namietaného práva sťažovateľky.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje upovedomenie Generálnej prokuratúry SR sp. zn. IV/4 GPt 51/14/1000-7 zo dňa 28. 5. 2014 a vracia vec Generálnej prokuratúre SR na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

Z odôvodnenia sťažnosti (avšak bez toho, aby bol tento návrh uvedený v citovanom petite, pozn.) vyplýva, že sťažovateľka sa domáha aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké

skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia všeobecných súdov, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, a príp. tiež také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd taktiež už opakovane vyslovil právny názor, v zmysle ktorého právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby voči nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Uvedený článok ústavy garantuje ochranu pred protiústavným postupom orgánov verejnej moci v konaniach, v ktorých sa rozhoduje o subjektívnych právach fyzických osôb alebo právnických osôb.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 2 a § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným spôsobom sa takýmto podnetom, resp. opakovaným podnetom zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu, resp. opakovanému podnetu vyhovel (m. m. napr. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, IV. ÚS 180/09), t. j. za porušenie základného

práva na inú právnu ochranu nemožno považovať samo osebe skutočnosť, že prokuratúra podnetu, resp. opakovanému podnetu nevyhovie podľa predstáv jeho pisateľa (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06 atď.).

Ústavný súd už v minulosti viackrát judikoval, že základné práva obsiahnuté v ústave vykladá v intenciách Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), teda v intenciách judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Článok 6 dohovoru podľa ESLP nie je vôbec aplikovateľný v prípade poškodeného v trestnom konaní, ak trestné oznámenie podané údajným poškodeným bolo odložené bez toho, aby bolo začaté trestné stíhanie údajného páchatel'a (Duchonová proti Českej republike, rozhodnutie z 2. 10. 2006, č. 29858/03, oddiel 1).

Z judikatúry ESLP tiež vyplýva, že čl. 6 je v zásade aplikovateľný, pokiaľ sa poškodený k trestnému konaniu pripojil s cieľom získať náhradu škody, ktorá mu bola trestným činom spôsobená. Namietat' porušenie práv vyplývajúcich z čl. 6 dohovoru nebude môcť ten poškodený, ktorý sa trestného konania zúčastňuje len s cieľom prispieť k odsúdeniu obvineného (Corbu proti Rumunsku, rozhodnutie z 31. 3. 2009, č. 27396/04, bod 30 — 33).

Ústavný súd vo svojej judikatúre vychádza (z hľadiska namietaného zásahu do základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy) tiež z toho, že vo veci poškodeného sa konanie začína uplatnením si nároku na náhradu škody voči určitej osobe, ktorej určitosť je vyjadrená najskôr vznesením obvinenia (II. ÚS 492/2011).

V nadväznosti na uvedenú judikatúru ústavný súd konštatuje, že v predmetnej veci nedošlo nikdy k vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe. Sťažovateľka v postavení oznamovateľky podala trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Uznesením vyšetrovateľky bolo ale trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavené, teda z dôvodu, že je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 232/08 z 2. októbra 2008, v ktorom ústavný súd síce vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa (tento bol taktiež v postavení oznamovateľa podozrenia zo spáchania trestného činu, pozn.) podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom generálnej prokuratúry pri vybavovaní jeho opakovaného podnetu, avšak išlo zjavne o inú právnu situáciu ako v posudzovanej veci sťažovateľky. Z odôvodnenia označeného nálezu, ako aj zo spisovej dokumentácie vedenej ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 232/08 totiž vyplýva, že v tejto veci sa orgány činné v trestnom konaní (tak polícia, ako aj orgány prokuratúry na všetkých jej stupňoch) trestným oznámením sťažovateľa meritórne vôbec nezaoberali, čo neplatí o veci sťažovateľky.

V prípade sťažovateľky orgány činné v trestnom konaní vykonali rozsiahle dokazovanie v štádiu „vo veci“, na základe výsledkov ktorého dospeli k záveru, že nie je dôvod na vznesenie obvinenia konkrétnej osobe, naopak, je tu dôvod na zastavenie trestného stíhania, keďže dospeli k záveru, že je preukázané, že sa skutok nestal. Okresná prokuratúra, ako aj krajská prokuratúra sa meritórne zaoberali sťažnosťou, resp. podnetom sťažovateľky a po preskúmaní uznesenia vyšetrovateľky a spisového materiálu vrátane v konaní vykonaných dôkazov dospeli k záveru o nutnosti zastaviť trestné stíhanie, pričom tento svoj záver aj náležite odôvodnili. Ich argumentácia je logická a zrozumiteľná, má oporu vo vykonanom dokazovaní a podľa názoru ústavného súdu ju nemožno v nijakom prípade považovať za svojvoľnú.

Prípis krajskej prokuratúry o vybavení jej podnetu bol právnej zástupkyni sťažovateľky doručený (podľa údajov uvedených v sťažnosti) 29. októbra 2013. Opakovaný podnet na preskúmanie postupu krajskej prokuratúry podala sťažovateľka 14. apríla 2014, teda takmer pol roka po doručení prípisu krajskej prokuratúry, pričom v tom čase bola už podaná na ňu obžaloba (21. marca 2014) pre prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť tým, že úmyselne obvinila bývalého priateľa zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a v trestnom konaní uviedla nepravdu o okolnosti, ktorá mala podstatný význam pre rozhodnutie.

Za daných okolností ústavný súd nemá dôvod spochybňovať právny názor generálnej prokuratúry vyjadrený v napadnutom prípise, podľa ktorého v trestnej veci vedenej na základe oznámenia sťažovateľky pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a trestnej veci vedenej proti sťažovateľke pre podozrenie zo spáchania prečinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona ide v zásade o identické konania, v ktorých sa preverujú v zásade identické skutkové okolnosti.

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplýva, že generálna prokuratúra sa zaoberala podaniami sťažovateľky týkajúcimi sa trestnej veci vedenej proti nej pre podozrenie zo spáchania prečinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona, v ktorom sa meritórne vyjadrovala k dôvodnosti vznesenia obvinenia sťažovateľke, pričom v prípise sp. zn. IV Pz 206/13 z 20. septembra 2013 vyslovila názor, že považuje „*Uznesenie vyšetrovateľky o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia... za dôvodné.*“. Za situácie, keď je na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom vykonávané dokazovanie na preukázanie pravdivosti, resp. nepravdivosti tvrdení sťažovateľky o tom, že ju bývalý priateľ fyzicky a psychicky týral, považuje ústavný súd postup generálnej prokuratúry pri vybavovaní opakovaného podnetu sťažovateľky za správny a z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný. Nemožno sa preto stotožniť ani s tvrdením sťažovateľky, že príslušné orgány prokuratúry sa vecne nezaoberali jej námietkami uvedenými v jej podaniach (sťažnosti a podnetoch).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým prípisom generálnej prokuratúry vrátane postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a obsahom sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júla 2014